

Campuchia không phải là nước giàu có về tài nguyên, để có thể tích lũy vốn hoàn toàn dựa vào sự xuất khẩu sản phẩm thô hay tích lũy vốn từ GDP như một số nước khác; cũng không còn giai đoạn mà nền kinh tế có thể chỉ dựa vào lao động và đất đai để sản xuất hàng hóa cho thị trường trong nước mà không cần sự trao đổi với bên ngoài. Còn trông chờ hoàn toàn vào sự trợ giúp và đầu tư tư bản của nước ngoài để phát triển, trong lúc tình hình chính trị-xã hội không cho phép thì cũng có nghĩa là hoàn toàn phó mặc cho nền kinh tế tự phát triển theo thời cuộc, không biết điều gì sẽ xảy ra. Điều đó không thể chấp nhận được. Do vậy cần phải có một sự lựa chọn:

Theo kinh nghiệm của các nước ở trong vùng đã thành công trong quá trình phát triển kinh tế, đặc biệt là Malaysia, Thái Lan và căn cứ vào điều kiện trong nước thì hướng phát triển chung mà Campuchia có thể theo đuổi có dạng như sau:

+ Trước hết nền kinh tế phải phát triển theo hướng mở cửa ra với thị trường thế giới. Lấy thị trường quốc tế làm sự kích thích phát triển sản xuất trong nước, khai thác các tiềm lực sẵn có về tài nguyên và sức lao động nhằm tích lũy vốn cho sản xuất.

+ Hai là khuyến khích sản xuất trong nước: Một phần nhằm giải quyết những nhu cầu cơ bản cho thị trường trong nước, hạn chế nhập khẩu tràn lan, tiết kiệm ngoại tệ; mặt khác đẩy mạnh sản xuất sản phẩm và dịch vụ xuất khẩu ra thị trường thế giới nhằm tích lũy vốn và tranh thủ kỹ thuật-công nghệ tiên tiến.

+ Ba là trên cơ sở xác định rõ phương hướng phát triển, tranh thủ vốn vay dài hạn của các cơ quan tài chính nước ngoài nhằm đầu tư xây dựng cơ sở hạ tầng cần thiết.

Từ hướng phát triển chung của đất nước như trên, chiến lược tạo nguồn vốn đầu tư phát triển ở Campuchia có thể đi theo hướng: "Tích lũy vốn dựa vào sự đầu tư của tư bản nước ngoài; vừa phải kết hợp với việc khai thác xuất khẩu sản phẩm thô và sử dụng lao động thừa để phát triển dịch vụ và xây dựng cơ sở hạ tầng cần thiết.

Mặc dù Campuchia là một nước nhỏ, song vẫn có thể thực hiện chiến lược này, với những điều kiện sau:

• Với nguồn tài nguyên thiên nhiên tuy không có trữ lượng lớn, song so với số dân ít nên tiềm năng khai thác tính trên đầu người so với các nước trong vùng không phải là nước nghèo tài nguyên. Nhất là các tài nguyên của Campuchia thuộc vào loại quý hiếm, có giá trị xuất khẩu cao như các đá quý để trang sức (bích

ngọc, hồng ngọc, các gỗ quý, thủy hải sản, dầu mỏ và khí đốt tự nhiên).

Còn có thể nói đến sản phẩm nông nghiệp thô như mùn cao su, lúa gạo vốn đã là sản phẩm xuất khẩu trước đây. Đó là nguồn tích lũy vốn rất cơ bản của đất nước. Trong những năm qua do tình hình không ổn định về chính trị, các nguồn sản phẩm xuất khẩu đó đã rơi vào tay bọn tàn quân Pôn Pốt và một nhóm người sử dụng vào mục đích chiến tranh giành chính quyền bất hợp pháp.

• Campuchia còn có một tài nguyên du lịch quý giá và phong phú với cảnh quan của rừng nhiệt đới như Biển Hồ, sông Mêkông, khu đền Angkor. Đây là khu văn hóa cổ xưa, một kỳ quan của thế giới. Ngoài ra với những ngành nghề truyền thống lâu đời có thể phát huy, tạo ra những đồ thủ công mỹ nghệ quý giá cho xuất khẩu, như nghề kim hoàn, chạm khắc gỗ, thêu ren, dệt thảm...

Với tài nguyên đó, có thể phát

NHỮNG ĐỊNH HƯỚNG CHIẾN LƯỢC VỐN Ở CAMPUCHIA

SÀ SAMBO

triển nhanh chóng lĩnh vực dịch vụ để thu ngoại tệ. Đây là nguồn tích lũy đáng kể của Campuchia.

• Những năm gần đây do nạn diệt chủng và cuộc nội chiến kéo dài, Campuchia đã được thế giới quan tâm. Liên Hiệp Quốc đã đứng ra lập lại trật tự và hòa bình. Nhiều nước trên thế giới và trong khu vực đã có sự giúp đỡ... Đó là điều kiện thuận lợi để Campuchia có thể nhận được sự tài trợ quốc tế về nhiều phía.

Từ những điều kiện trên, chiến lược tạo nguồn vốn ở Campuchia theo hướng dựa vào bên ngoài kết hợp với sự nỗ lực từ tích lũy trong nước là thích hợp, trong đó, thời gian đầu chủ yếu dựa vào đầu tư trực tiếp của nước ngoài để khai thác khả năng kinh tế sẵn có. Sau khi đã có được một sự tăng trưởng nhất định, thu nhập của nhân dân được nâng cao thì mới có thể động viên nguồn tích lũy chủ yếu từ các nguồn trong nước ■